

[Steen Folke.]

lade være med at gå ind på at diskutere, hvilke mere grundlæggende reformer der kunne være brug for også i folkeskolen, reformer af en helt anden art end det, der blev gennemført her i foråret, og reformer, som naturligvis vil kræve større ressourcer, hvis det skal blive gode undervisningsreformer. Selv om man bare bevidstløst fremskriver den nuværende folkeskole med alle dens karakteristika, så synes jeg alligevel, det er påfaldende, at undervisningsministeren mener, at en situation, hvor klassekvotienterne altså er af størrelsesordenen 25-30 elever, noget i den retning, betragtes som tilfredsstillende. Jeg mener, det er helt oplagt, at et forsvarligt pædagogisk arbejde i en undervisningssituation, hvor klasser er på 25 eller op til 30 elever, er en umulighed.

På tilsvarende måde kan man nævne de andre områder, som skal rammes af disse adgangsbegrænsninger, det ene efter det andet, og gøre op, at selvfølgelig er der på en række af disse områder brug for udbygning, for højereuddannet arbejdskraft på længere sigt. Men man ønsker det altså alligevel ikke, og det er der som sagt nogle helt andre grunde til.

Om den samlede tilgangsramme på de 20.000 studerende vil jeg sige et par ord. Hvor er det her mystiske, dejlige, runde tal 20.000 kommet fra? Ja, det faldt så belejligt, at man efter i adskillige år at have haft en støt voksende tilgang til de såkaldt længerevarende, videregående uddannelser, så har man kunnet opgøre, at der i 1974 var en tilgang på 19.900, og sandelig ser der ud til igen i 1975 at blive en tilgang på 19.900. Det er der forskellige årsager til, som jeg ikke vil komme ind på. Så siger man altså: haps! 19.900 to år i træk passer lige med de 20.000. Så har vi lagt et loft et sted, hvor det ikke får nogen betydning, fordi der jo alligevel var en afmatning og man må forestille sig, at det fortsætter på længere sigt.

Jeg mener, at det er en ganske urealistisk form for argumentation, der lægges op i forbindelse med det i de notater, vi har fået i undervisningsudvalget. Jeg mener, det er helt oplagt, at i de næste år vil der igen være en større søgning til disse uddannelser, bl. a. fordi vi altså er i en situation med en kolossal ungdomsarbejdsløshed. Alle er klar over, undervisningsministeren ved udmær-

ket godt, at vi har en meget omfattende ungdomsarbejdsløshed, som i hvert fald rammer mange titusinder, og det er klart, at det er noget, som betyder noget for søgningen til forskellige former for uddannelse.

Derfor mener jeg, at det er ganske klart og oplagt, at en realistisk prognose over søgningen bare i de næste 5 år vil nå frem til et andet tal end noget, hvor, hvad skal vi sige, et loft på 20.000 ingen videre rolle spiller. Jeg ved, at DSF har foretaget nogle beregninger, der bl. a. har taget hensyn til denne realitet, at vi har den store ungdomsarbejdsløshed, og er nået frem til, at der skønsmæssigt med en vis usikkerhed vil være i hvert fald et sted mellem 5.000 og 8.000 flere unge end dem, ministeriet opererer med, som vil blive reelt ramt af adgangsbegrænsningen 5 år frem i tiden.

Så er der spørgsmålet: hvem vil det gå ud over, at denne adgangsbegrænsning indføres? Der vil ministeren jo gerne gøre det til et spørgsmål om de privilegeredes rettigheder, som hun sagde i sin tale. Jeg mener, det er et forsøg på at vildlede dem, der hører efter; realiteterne er nogle andre. Det er jo rigtigt, som det blev sagt, og som der står i talen, at arbejderbørn og børn fra dårligt stillede sociale miljøer i vid udstrækning er sorteret fra i uddannelsessystemet på et tidligere tidspunkt. Det er jo korrekt, men det er selvfølgelig ikke et problem, der løses ved nu at lave en ekstra frasortering her på det sene tidspunkt. Jeg mener ikke, der er nogen tvivl om, at også denne sortering såvel som alle de tidligere sorteringer i uddannelsessystemet først og fremmest vil gå ud over de socialt dårligt stillede, herunder børn fra arbejderhjem.

Det er jo også rigtigt, at dette spørgsmål ikke bare er et, der afgøres af en sådan ramme, en sådan adgangsbegrænsning. Der er mange andre faktorer, der spiller ind. For eksempel spiller det ind, hvilke støttemuligheder man giver, men først og fremmest, hvilke økonomiske støttemuligheder man giver til de unge, der får en uddannelse, og de støttemuligheder er for ringe, og de bliver som bekendt forringet i disse år, og det går endda stærkt.

Det er klart, at der er andre ting, som har disse konsekvenser i retning af at øge den sociale skævhed ved rekrutteringen til de højere uddannelser. Dette er ikke det ene-